

for et Lovforslag, som har været under Overbetelselse, men som ikke er bleven til endnu. Det har nemlig været paatænkt, at der skulde træffes Foranstaltninger, der skulde føre til et bredere Veispør i Almindelighed, saaledes at det blev eens med det Spør, der er nødvendigt for Krigsministeriet. Denne Sag har, som det jo vistnok er mange af det høje Things Medlemmer bekendt, været til Amtsraadenes Betænkning og Erklæring, og derunder har den været omsendt paa mange andre Steder; der har paa forskjellige Maader været indhentet Betænkninger over den, og disse ere faldne ud i meget forskjellige Retninger. Fra nogle Sider har man bestemt udtalt, at det vilde være uheldigt at komme til en saadan Udvidelse, fra andre Sider har man derimod erklæret, at det i mange Henseender var meget ønskeligt, at en Forandring skete. Der har ved denne Sag fremstillet sig et Særsyn, som forresten er en bekendt Sag. Man har antaget, — hvilket vistnok er en fuldkommen feilagtig Forestilling — at en Vogn, naar den blev større, vilde blive tungere og derfor for besværlig for de Heste, man behjænte sig af; der har derved vist sig det Særsyn, at i Sjælland, hvor man har de største og sværeste Heste, som altsaa lettest kunne transportere større Vogne, har man de smalleste Spør og de mindste Vogne, og det er vistnok ogsaa der, at Vanskeligheden ved en saadan Forandring vil træde skarpest frem. Jeg har ikke kunnet undlade at bede om Ordet ved denne Leilighed, fordi det er min fulde Overbevisning, at den Forestilling, at Vogne af en saadan forandret Construction vilde blive overordentlig besværlige at omgaaes med, tungt osv., er aldeles feilagtig. Denne Forestilling har imidlertid paa mange Steder gjort sig gjældende ved denne Sags Behandling og gjør sig endnu gjældende, og den vil gjøre det vanskeligt at faae et Forslag som det her omhandlede til at blive nyttigt, selv om det blev vedtaget her, fordi det i saa Tilfælde vilde vise sig, at Krigsministeriet vilde blive forsynet med Vogne, der, naar de skulde benyttes i Krigstid, vilde blive høist besværlige at færdes med omkring paa Veiene, navnlig i Sjælland. Det er en given

Ting, som jeg troer, at det vil være en meget let Sag at faae beviist paa forskjellige Maader, og som man, hvis det ikke kan skee paa anden Maade, ligesom kan overthye sig om ved at foretage Prøver i den Henseende, at en Vogn, som er bygget med noget videre Spør end det, vi nu have, ingenlunde, naar den bliver bygget hensigtsmæssigt, vil blive tungere, men tvertimod lettere, og en saadan Vogn vil desuden være en Fordeel for vore Bete, navnlig for Sogneveiene, fordi det da bliver lettere at vedligeholde dem. Den Maade, hvorpaa vore Vogne nu ere konstruerede, gjør, at Læsset aldrig paa en hensigtsmæssig Maade kan anbringes paa dem, og at de ikke kunne rumme stort Læs, uden at de Bognene til begge Sider overbygges ved Læsset, som da faaer en overordentlig stor Slagvægt paa begge Sider, hvilket gjør, at vore Bete blive aldeles fulde af Smaahuller og udførte forskjelligt paa de forskjellige Steder, eftersom Bognene svinge frem og tilbage. Det bevirker dernæst, at Læsset bliver fordeelt slet, og at det bliver vanskeligt at bruge en saadan Vogn til at læsse noget paa. Alt dette afhjælpes, naar Vogne faae et videre Spør, Hjulene behøve da ikke at staa i en skraa Stilling, hvilket forøger Bognens Slagvægtsstyrke paa Veien, de kunne staa ret ud, og Læsset anbringes ganske anderledes let paa Bognen, uden at den i det Hele taget bliver tungere derved. Ja ganske vist, naar man saa overbygger en saadan Vogn med Læs paa samme Maade, som man nu gjør, altsaa læser dobbelt saa meget paa, saa vil Læsset blive tungere, men det samme Læs vil paa en større Vogn og med bredere Veispør kunne føres lettere frem end nu, Veiene ville blive langt bedre, Hestene ville faae en bedre Veibane eller Spør at gaae i, og i det Hele taget vil der opnaaes bethydelige Fordele med Hensyn til Veienes Vedligeholdelse, Fordele, som vi nu savne, og som jeg troer endnu misgjenbes, idet man endnu paa mange Steder ikke er kommen til Klarhed om, at det virkelig er Fordele. Jeg har anseet det for rigtigt at berøre dette Punkt, siden det kom paa Dmtale i den høitærede Ministers Udtalelse, men paa den anden Side maa jeg bemærke, at jeg ikke seer, at det kan